

کاوشی در عوامل مؤثر بر شکل گیری نقشه مفهومی توسعه دانشگاه

سمانه سلیمی^۱، عبدالله پارسا^{*۲}، یدالله مهرعلی زاده^۳، سکینه شاهی^۴

تاریخ دریافت: ۹۷/۱۲/۱۵ تاریخ پذیرش: ۹۷/۱۲/۱۱

چکیده

نقشه مفهومی، در دانشگاه‌ها، انکاس روشنی از اهداف، مأموریت و چشم انداز است که باعث می‌شود اجزاء آن ها مانند دانشکده‌ها هم مأموریت خود را متناسب با مأموریت دانشگاه تقویت کند و توسعه دهند. این پژوهش آمیخته با هدف بررسی نگرش اعضای هیأت علمی نسبت به برخی عوامل مؤثر بر شکل گیری نقشه مفهومی توسعه دانشگاه (مشروعیت دانشگاه، کارکردها و توسعه رشته‌ها) انجام شده است. پژوهش از نوع تأییدی بوده که در بخش کمی به روش توصیفی - پیمایشی، از پرسشنامه محقق ساخته و آماره‌های (میانگین، فراوانی و درصد) و در بخش کیفی از روش مصاحبه گروه کانونی و کدگذاری و تحلیل محتوا برای گردآوری و تحلیل اطلاعات استفاده شده است. در بخش کمی، از میان اعضای هیأت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز به شیوه نمونه‌گیری تصادفی ساده، ۲۳۴ نفر انتخاب شدند و در بخش کیفی، مصاحبه گروه کانونی با مشارکت ۸ نفر از افراد صاحب نظر و با تجربه دانشگاه برگزار شده است. علاوه بر اعتبار صوری و محتوایی، پایایی پرسشنامه نیز در بخش کمی از طریق ضریب آلفا کرونباخ محاسبه و گزارش شده است. بر اساس نتایج بخش کمی، نخبگان علمی متقارضی مهاجرت به شهرها و کشورهای دیگر هستند. کارکرد آموزشی در اولویت دانشگاه است، و توجه به رشته‌های کاربردی متناسب با پتانسیل استان خوزستان دارای بیشترین اهمیت بوده است. همچنین نتایج نشان داد اعضای بخش گروه کانونی با چند مورد از نتایج ب دست آمده در بخش کمی موافق نبوده‌اند که مهم‌ترین این موارد شامل تصور مثبت دانش آموختگان از محل تحصیل خود و اولویت داشتن توسعه رشته‌های مهندسی و علوم پایه و همچنین سطح نازل مهاجرت نخبگان علمی دانشگاه از استان، می‌شود.

واژگان کلیدی: نقشه مفهومی، مشروعیت، توسعه، کارکرد دانشگاه، مصاحبه گروه کانونی

^۱ این مقاله مستخرج از رساله دکتری رشته مدیریت آموزشی تحت عنوان تدوین نقشه مفهومی برای برنامه ریزی راهبردی دانشگاه شهید چمران اهواز است.

^۲ دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی، گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز ایران . salimisamane89@yahoo.com

^۳ ** نویسنده مسئول، دانشیار رشته برنامه ریزی درسی، گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز ایران . (استاد راهنمای اول) abdparsa@gmail.com

^۴ استاد رشته مدیریت منابع انسانی، گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز ایران . (استاد راهنمای دوم) ymehralizadeh@gmail.com

^۵ استادیار رشته مدیریت آموزشی، گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز ایران. (استاد مشاور)، sshahi@scu.ac.ir

مقدمه

مطالعه فرایند تحول و توسعه در جهان پیشرفته و توسعه یافته حکایت از این واقعیت دارد که نظام های آموزش عالی همواره عامل بنیادی تحول، تکامل و توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جوامع بوده‌اند (White, 2013). دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی به متابه یک نظام تولید دانش، دانش جدید را می‌آفرینند، آن را از منابع مختلف به دست می‌آورند و در محیط‌های آموزشی به کار می‌گیرند. ناکافی بودن اختیارات دانشگاه‌ها، عدم گسترش استقلال دانشگاه (Ferasatkah, 2010) و آسیب‌های کارکردی و ساختاری دیگر بسیاری هستند که صاحب نظران و پژوهشگران این عرصه، بر آن صحه می‌گذارند؛ در حالی که ریشه بسیاری از این مسائل و چالش‌ها، مستقیم یا غیر مستقیم بر آمده از سیاست- گذاری و تصمیم‌گیری در حوزه آموزش عالی ایران است (Nave Ebrahim, Mousavi Amiri, Mahmoudi, & Ghandy, 2016., Razagh Marandi, 2014., Asadi Maroufi, 2016., Farasatkah & Manie, 2014., Leveille, 2005., Kaviyani & Nasr, 2016., Abbasi & Shire Paz Arani, 2011). ریکوی درز^۱ دانشگاه را منبع تحول و نوآوری و کارکرد مهم دانشگاه را خدمت به نهادهای بیرونی، نشر فرهنگ و پیش بینی آینده می‌داند. مک گریگور^۲، تربیت متخصصان را و جیمز رایوس^۳ آنجام دادن پژوهش، تربیت محقق و ارائه آموزش‌های نظری و حرفه‌ای را از کارکردهای دانشگاه می‌دانند (Moaiyedfar, Boor Cabal, 1999). نیز تولید و انتقال دانش و جامعه‌پذیری را دو کارکرد مهم دانشگاه در جامعه ایران می‌داند و معتقد است کارکرد جامعه پذیری دانشگاه در جامعه ایران، مهم تر از سایر کارکردهای دانشگاه است، Lin (2011) cited in Zare, Parsa & Safai Moghadam, 2016) انسانی، آموزش را عاملی اصلی در بهره وری از طریق برانگیختن دانش افراد می‌داند. یکی از ناهمگونی‌های مشاهده شده در سیاست‌های وزارت علوم، مسئله توسعه رشته‌ها است. چون قسمت اعظمی از ساختار آموزش عالی بر مبنای رشته‌های تحصیلی و دوره‌های آموزشی ارائه شده در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی شکل می‌گیرد، این مساله بسیار حائز اهمیت است و فقدان توسعه و تأسیس متوازن رشته‌های دانشگاهی، از چالش‌هایی است که نظام آموزش عالی کشور به سبب مورد توجه نبودن فرایند برنامه ریزی توسعه آموزش عالی با آن مواجه شده است. رشد کمی آموزش عالی کشور، هدفمند نبوده و مزیت‌های منطقه‌ای در

^۱Recoy Derz^۲Mc Gerygor^۳Jims Rayes

Institute for Research and
Tousseh و تأسیس رشته‌های دانشگاهی لحاظ نشده است (Planning for Higher Education, 2015).

رشد بی رویه و صدور مجوز رشته‌ها و تأسیس و توسعه برخی از رشته‌های بدون مجوز شورای گسترش از سوی برخی از مراکز آموزش عالی نیز از جمله دیگر آسیب‌هایی است که نظام آموزش عالی در دو دهه اخیر متholm شده است (Ministry of Science, Research and Technology, 2015). اعضای هیأت علمی از جمله عناصر مهم و اصلی ساختار آموزش عالی هستند که افت کمی و کیفی آن‌ها تأثیر مستقیمی بر عملکرد نظام آموزش عالی دارد. چون جایگاه و نقش آموزش عالی در توسعه اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی کشور تعیین کننده است و نیروی انسانی متخصص و مورد نیاز بخش‌های مختلف توسط بخش آموزش عالی تربیت می‌شوند، توجه به ادارکات و برداشت‌های اعضا هیأت علمی بسیار امر مهم و ضروری است (Gharoon, 1994). ادراکات اعضا هیأت علمی از محیط کار دانشگاه، چگونگی عملکرد آن‌ها را تحت تأثیر قرار خواهد داد. انتظار می‌رود دانشگاه با سایر زیر نظام‌های اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی تعامل و همکنشی نافع و اثربخش داشته باشد. این شرایط، وضعیت دوگانه‌ای را برای آموزش عالی و دانشگاه فراهم آورده است. از یک سو بازار مشتریان و مخاطبان آموزش عالی و دانشگاه پر رونق و گسترده شده و از سوی دیگر، اگر دانشگاه نتواند عملکرد و بروندادهای خود را از حيث کیفیت و تناسب با این انتظارات نو پیدی و متنوع تنظیم کند؛ مقبولیت و مشروعیت دانشگاه و این که جامعه و صنایع و سازمان‌ها تا چه حد دانشگاه را به عنوان یک مرکز تخصصی و علمی تلقی می‌کنند و حاضرند از دانشگاه برای انجام طرح‌ها و پروژه‌های خود بپرسه گیرند؟ و یا این که دانشگاه تا چه حد جزو اولویت‌های اول استخدام جذب هیأت علمی قرار می‌گیرد و متقارضیان آموزش عالی، آن را به عنوان اولویت اول انتخاب می‌کنند؟ مورد تردید واقع می‌شود.

نظریه‌هایی مانند تئوری شبکه‌ای کاستلز^۱؛ نظریه مارپیچ سه گانه^۲ و نظریه تصویر سازمانی^۳، پشتوانه نظری این تحقیق را شکل می‌دهند و به همین منظور تلاش شده است که به اختصار به توضیح آنها پرداخته شود.

¹.Castells NetWork Theory

².Triple Helix Theory

³.Organizational Image

تئوری شبکه‌ای کاستلز

شبکه‌ها ریخت اجتماعی جدید جوامع ما را تشکیل می‌دهند و به عنوان ساختارهای ارتباطی در زندگی اجتماعی، الگوهای تماس هستند که به وسیله جریان پیام‌ها در میان افراد در ارتباط، در زمان و مکان مشخص ایجاد شده‌اند. این شبکه‌ها جریان‌ها را پردازش می‌کنند و این جریان‌ها سیر اطلاعات در گردش بین گره‌ها هستند. شبکه‌ها ساختارهای پیچیده ارتباطی شکل گرفته، در حول مجموعه‌ای از اهداف هستند که به طور همزمان، وحدت اهداف و انعطاف پذیری امور اجرایی را با محیط عملیاتی خود تضمین می‌کنند (Castelz, 2009: 20). کاستلز معتقد است که قدرت چند بعدی است و مطابق با منافع و ارزش‌های کنشگران قدرتمند، پیرامون شبکه‌های برنامه ریزی شده در هر حوزه‌ی فعالیت انسان سازماندهی شده است و شبکه‌های قدرت موجود در حوزه‌های گوناگون فعالیت انسان در میان خودشان نیز شبکه‌ای شده است. تکیه بر جامعه شبکه‌ای کاستلز با تأکید بر شبکه و قدرت شبکه‌ای^۱ و گره‌های درون شبکه این فرصت تحلیل را در اختیار محقق قرار می‌دهد که با شناسایی گره‌ها، پیوند منطقی و معقولی را بین آن‌ها برقرار کند. اگر با اتکا بر این نظریه، گره‌ها را به عنوان تجمعی از قدرت (فکری، حرفة‌ای، ساختاری، ارزشی، ایدئولوژیک و...) بپذیریم، بنابراین می‌توان لایه‌های ساختاری مانند (گروه‌های آموزشی، دانشکده، دانشگاه، شوراهای عمومی و تخصصی مانند شوراهای آموزشی، پژوهشی، تحصیلات تكمیلی، هیأت ممیزه، هیأت امنا و...) را به عنوان گره‌های شبکه در دانشگاه تلقی کرد. پی بردن به وزن و ظرفیت هر کدام از این گره‌ها و قدرت تأثیرگذاری و نفوذ و چانه زنی آن‌ها، توانایی این گره‌ها در تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری و حتی جلب اعتماد عمومی اعضای شبکه‌ای، میزان خلوص، شمول، قدرت و باور پذیری و تعیین پذیری معیارهای هر یک از گره‌ها و قدرت کنش گری آن‌ها و همچنین توانایی بسط و شبکه سازی و بارگذاری اندیشه‌های خود در این شبکه برای رسوخ به پیکره ذهنی و اجرایی دانشگاه، شرط لازم دستیابی به تصویر بزرگ و عمیق از دانشگاه یا همان نقشه مفهومی در دانشگاه است.

تئوری مدل مارپیچ سه گانه

مدل مارپیچ سه جانبه دانشگاه، صنعت و دولت در مکانیزم‌های سازمانی جدیدی ظاهر می‌شود. دانشگاه‌ها، نوآوری و تشکیل کسب و کارهای جدید را ارتقا می‌بخشند، صنعت به

فعالیت‌های تولید و توزیع دانش مبادرت می‌ورزد و دولت نیز به سرمایه گذاری‌های مخاطره آمیز در زمینه‌های تولید دانش، نوآوری و تولید کالا و خدمات می‌پردازد. الگوی پیچش سه جانبی دانشگاه، دولت و صنعت بر سه نوع است: ۱. نوع اول: در این حالت، دولت، هم دانشگاه، هم صنعت و هم رابطه بین آن‌ها را تحت پوشش قرار می‌دهد، مصدق این نسخه را در کشورهای کمونیستی سابق مثل اتحاد جماهیر شوروی می‌توان یافت. امروزه این نسخه را به عنوان یک الگوی توسعه شکست خورده، می‌دانند. ۲. نوع دوم: در این حالت، قلمروهای نهادی دولت، دانشگاه و صنعت با مرزهای عقلانیت اجتماعی، فرهنگی از یکدیگر جدا می‌شوند، اما دارای کنش متقابل با یکدیگر هستند، یکی از ویژگی‌های این الگو، تنوع نهادی تقسیم کار بین دانشگاه، بنگاه و دولت است. در این الگو دانشگاه به آموزش و تحقیق می‌پردازد، بنگاه نتایج تحقیقات را به کالا و خدمات جدید تبدیل می‌کند و دولت باز از دانشگاه و بنگاه حمایت کرده و زیر ساخت‌های لازم و شرایط چارچوب را فراهم می‌سازد. ۳. نوع سوم، آن است که سه قلمرو نهادی دانشگاه، صنعت و دولت در فرایند نوآوری همپوشانی دارند و نقش‌های آنان با یکدیگر تداخل پیدا می‌کند و به آن الگوی نظام پویای نوآوری گفته می‌شود (Karamkhani, 2017). پژوهش حاضر هم در بحث مقبولیت و مشروعیت دانشگاه، رابطه این سه عنصر مهم را در نظر می‌گیرد. حمایت‌های دولت از دانشگاه، مرجعیت علمی دانشگاه در بین صنایع و سازمان‌ها، و سرمایه گذاری‌هایی که این نهادها در دانشگاه انجام می‌دهند، از شاخص‌های مهم مفهوم مقبولیت و مشروعیت دانشگاه هستند.

تصویر سازمانی^۱

تصویر خوب هر مؤسسه از خودش، می‌تواند راههای زیادی برای موفقیت سازمان‌ها پیشنهاد دهد (Gregory, 1999). تصویر دانشگاهی عبارت از برداشت و انتظاراتی است که افراد ذی نفع، ذی صلاح در خصوص دانشگاه دارند و اغلب از ایده‌هایی درباره دانشکده، برنامه درسی، کیفیت تدریس و رابطه برنامه‌های درسی و آموزشی با واقعیت‌های زندگی اجتماعی شکل می‌گیرد. افزایش توجه به کارکردهای دانشگاه و نقش آن‌ها برای حصول اطمینان از این که تصویر، بازتاب هویت سازمانی فعلی است، اهمیت دارد (Belanger, 1993). مطالعه تصویر شرکت‌های بزرگ از دیدگاه کسب و کار برای مدت طولانی مورد توجه محققان بوده است. اما نویسنده‌گان مختلف کمتر به جنبه‌های مربوط به تصویر سازمان‌های آموزشی مانند دانشگاه‌ها توجه کرده‌اند.

^۱ Organizational Image

زیرا نه تنها از نظر اقتصادی، بلکه به دلیل زمان بر بودن تصمیم گیری و تأثیرگذاری آن بر زندگی آینده دانشجویان، امری پیچیده برای دانشجویان به حساب می‌آید (Litten, 1980., Youst & Tucker, 1995). چون در این پژوهش محقق به دنبال بدست آوردن و جویا شدن نظرات اعضای هیأت علمی به عنوان یکی از مهم‌ترین ذی نفعان و ذی صلاحان دانشگاه، درباره کارکردهای دانشگاه، جو دانشگاه و مقبولیت و مشروعيت دانشگاه بوده، بنابراین نظریه تصویر دانشگاه یکی از مهم‌ترین مبانی نظری این پژوهش محسوب می‌شود.

در خصوص ارائه نقشه مفهومی برای توسعه دانشگاه در داخل کشور تحقیقات چندانی صورت نگرفته است. البته تحقیقاتی در ارتباط با چهارچوب مفهومی در حوزه آموزش عالی به صورت پراکنده وجود دارند. برای نمونه، Farasatkahah (۲۰۱۳) در پژوهشی به تدوین "چارچوبی مفهومی برای برنامه ریزی مبتنی بر آینده اندیشی در دانشگاه" پرداخته و با اتخاذ رویکرد آینده پژوهانه به یک مدل مفهومی با سه رکن اصلی (اختیارات مدیریت و برنامه ریزی ستادی، نظام اطلاعات دانشگاه و اثاق‌های فکر، پنل‌ها، پیمایش‌ها و پارلمان رهبران فکری) دست یافته است. نتایج پژوهش Farazi, Salehi Omran, Alizadeh Sani & Tayebi (۲۰۱۷) نیز برای ارائه الگوی مفهومی برنامه‌ریزی راهبردی مبتنی بر زمینه دانشگاهی ایران، نشانگر تدوین الگویی جامع، سیستمی و کل نگر، و منطبق بر زمینه و واقعیات محیط دانشگاه است. در پژوهش ذکر شده، مؤلفه‌های اصلی در برنامه‌ریزی راهبردی دانشگاهی ایران، تحت عنوانی حصول توافق، بررسی وضعیت موجود، تحلیل محیطی، آینده نگاری راهبردی، تعیین، ارزیابی و انتخاب گرینه‌های راهبردی، تدوین ارزش‌ها و تصویرسازی وضع مطلوب، تعیین نقشه مسیر و عملیاتی کردن راهبردها، تدوین نظام ارزیابی راهبردها و سنجش برنامه‌ها و بازخورد و بازنگری، پیشنهاد شده اند. می‌توان گفت پژوهش Farazi, et al (۲۰۱۷) تا حدود زیادی از نظر عنوان نزدیک به پژوهش حاضر است. زیرا هر دو پژوهش با هدف ارائه یک چهارچوب مفهومی برای برنامه‌ریزی راهبردی انجام شده‌اند.

بررسی پیشینه پژوهش در خارج از کشور، نشان داد که دانشگاه‌های زیادی مانند دانشگاه‌های فرامینگهام^۱، آلباما^۲، نیاگارا^۳، سدارویل^۴، مجماح^۵، آکرون^۶، بلومسبورگ^۷،

^۱Framingham University

^۲Alabama

^۳Niagara

^۴Cedarville

^۵Majmeh

^۶Acron

آفریقای جنوبی^۲، ایبرو^۳ و دانشگاه نوردسترن ایلینوس^۴ برای توسعه خود چهارچوبی را تدوین کرده‌اند. هر کدام از این دانشگاه‌ها در این چهارچوب مفهومی بر یک وجه مهم تأکید داشته‌اند و آن وجه برایشان مهم بوده است. برای مثال دانشگاه فرامینگهام چارچوب کلی را با تأکید بر چند مفهوم مهم از جمله برتری علمی، رفتارشهروندی، رشد شخصی و حرفه‌ای، برتری جهانی، تعهد حرفه‌ای و توجه به جامعه فرآگیر تدوین کرده است. دانشگاه تعلیم و تربیت نیاگارا بر سه ویژگی دانشجو محور، شواهد محور و بازیابی عملکرد تأکید داشته است. دانشگاه سدر اویل، دانشگاه آلباما، دانشگاه آکرون و دانشگاه بلومسبورگ بر انتخاب بهینه مدرسان و تربیت اعضای هیأت علمی، تأکید ویژه ای داشته‌اند. دانشگاه نوردسترون ایلینوس به همان بحث کارآفرینی و اشتغال زایی و برقراری ارتباط بین دنیای فارغ التحصیلان با جامعه، تأکید ویژه دارد. دانشگاه ایبرو در آمریکا به عملکردهای مدیران میانی و مدیران عالی و همچنین اینکه مدیریت دانشگاه رویکردهای نظری را چگونه عملی می‌کند، توجه خاص دارد. دانشگاه ناتینگهام داشتن تفکر مفهومی و استراتژیک را بر همه چیز مقدم می‌داند. هر یک از این دانشگاه‌ها در چهارچوب مفهومی بر بعد خاصی تأکید داشته‌اند. دانشگاه نیاگارا (۲۰۰۹) چهارچوب مفهومی خود را بر اساس سه رویکرد دانشجو محور (همخوانی دانش ارائه شده با تجرب، ارزش‌های دانشجو)، ملاک محور (تناسب فعالیت‌های یادگیری با شیوه‌های نوین و استاندارد آموزشی و بالینی)، اقدام فکرانه (داشتن خود ارزیابی، ارزیابی همکار و تحلیل انتقادی از عملکرد خود) طرح ریزی کرده است. دانشگاه ایبرو (۲۰۱۵) چهارچوب مفهومی در نهادهای آموزش عالی، طرح ریزی کرده است که طبق آن، مدیریت راهبردی در حول دو موضوع حکومت و سیستم‌های تصمیم‌گیری شکل می‌گیرد و همانند برنامه‌ریزی راهبردی به صورت یک فرایند ارتباطی در دانشگاه، همیشه در حال انجام است.

نقشه مفهومی، اساس حرکت هدفمند و انعکاس روشی از اهداف، مأموریت و چشم انداز دانشگاه است که باعث می‌شود دانشکده‌ها هم مأموریت خود را متناسب با مأموریت دانشگاه تقویت کنند و توسعه دهند. نقشه مفهومی بر اساس دانش درست، تئوری و تحقیق پایه گذاری می‌شود که از یک باور جمعی درباره ارزش‌ها، فرهنگ و موقعیت دانشگاه نشأت می‌گیرد (Strategic Planning Plan, University of Alabama, 2007) توجه به نقشه مفهومی و الزامات آن در دانشگاه از ضرورت‌های بسیار مهم است. داشتن نقشه مفهومی، نیازمند

^۱Bloomsburg

^۲South Africa

^۳Ibreo

^۴Northeastern Illinois University

شناسایی مؤلفه‌های متعدد و عوامل گوناگون دخیل و مؤثر در توسعه دانشگاه است. این عوامل، آن قدر گسترده‌اند که شناسایی آن‌ها و نقش و سهم هر یک از آنها نیازمند تحقیقات فراوانی است. پژوهش حاضر، به سهم خود سعی داشته است برخی از این عوامل را مورد بررسی قرار دهد. از این رو پژوهش کنونی می‌کوشد نگرش اعضای هیأت علمی دانشگاه را در خصوص سه عامل کلیدی کارکردها، مقبولیت و مشروعيت و توسعه رشته‌ای دانشگاه جویا شود تا بتواند اقدام به پیشنهاد یک نقشه مفهومی برای نظام دانشگاهی کند و گامی هر چند کوچک در هماهنگ ساختن سیاست‌های وزارت علوم در این چهار زمینه برداشته باشد.

سؤالات تحقیق:

۱. وضعیت نگرش اعضای هیأت علمی دانشگاه در باره کارکردهای دانشگاه چگونه است؟
۲. وضعیت نگرش اعضای هیأت علمی دانشگاه در باره توسعه رشته‌های دانشگاه چگونه است؟
۳. وضعیت نگرش اعضای هیأت علمی دانشگاه در باره مقبولیت و مشروعيت چگونه است؟

روش پژوهش

روش پژوهش حاضر آمیخته از نوع کمی- کیفی (تأثیدی) است. بخش کمی روش پژوهش توصیفی از نوع پیمایشی - زمینه‌یابی و بخش کیفی از نوع مصاحبه گروه کانونی است. تمامی ۶۰۰ عضو هیأت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز، جامعه آماری بخش کمی تحقیق را تشکیل داده‌اند. بر اساس جدول کو亨 و همکاران تعداد نمونه آماری در این بخش ۲۳۴ نفر بر آورده شده است که بعد از پخش و جمع آوری پرسشنامه‌ها مقدار ۲۰۵ پرسشنامه بازگشت داده شده است. جزئیات مشارکت کنندگان در بخش کمی در جدول شماره ۱ آورده شده است. چون در بخش کمی بیشتر اعضای هیأت علمی دارای تجربه مدیریتی و پست سازمانی نبودند به منظور اعتبار سنجی و تأثید یا رد نتایج به دست آمده از بخش کمی، مصاحبه گروه کانونی تدارک دیده شد که در بخش گروه کانونی ۸ نفر از استادان خبره و با تجربه و دارای مرتبه علمی استاد تمام که همه از مدیران و معاونین سابق یا فعلی دانشگاه هستند (دو تن از ریاست دانشگاه در سال‌های قبل و ۶ تن دیگر چندین دوره از معاونین آموزشی، پژوهشی و طرح و برنامه دانشگاه در دوره‌های مختلف) به صورت هدفمند انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات در بخش کمی، پرسشنامه محقق ساخته‌ای

بود که با استخراج از مصاحبه با ۵۶ عضو هیأت علمی دانشگاه تهیه شده است. روایی صوری و محتوایی پرسشنامه نیز مورد تأیید قرار گرفت. بدین گونه که برای سنجش روایی محتوایی، پرسشنامه برای ۱۲ تن از استادان صاحب نظر و متخصص در حوزه موضوع مورد پژوهش در سطح کشور (دانشگاه های فردوسی مشهد، شیراز، خوارزمی تهران، اصفهان، کردستان، مازندران و مدیر مؤسسه پژوهش و برنامه ریزی در آموزش عالی) ارسال شد که ۹ نفر از آن ها پرسشنامه ها را مورد بازبینی قرار دادند و نظرات آن ها در پرسشنامه اعمال گردید. به منظور سنجش پایایی پرسشنامه از ضریب آلفا کرونباخ استفاده گردید. ضرایب آلفا کرونباخ به دست آمده در جدول شماره ۲ آورده شده است. به منظور تجزیه و تحلیل اطلاعات در بخش کمی از روش های آمار توصیفی میانگین، انحراف استاندارد، فراوانی و درصد و برای بخش کیفی، مصاحبه کانونی در دو جلسه سه ساعته در مجموع ۶ ساعت برگزار گردید و برای تجزیه و تحلیل اطلاعات، داده هایی که جمع آوری شده مرور شده و دست نوشته ها، فایل های صوتی و مشاهدات، یکپارچه شد. سپس غنای اطلاعات سنجیده شد تا اطمینان حاصل شود که پاسخ ها رضایت بخش بوده است.

جدول شماره ۱- جزئیات مشخصات نمونه آماری به تفکیک

مرتبه علمی، پست سازمانی، جنسیت و سابقه خدمت در بخش کمی

پست سازمانی	فرماں‌آنی	مرتبه علمی	درصد	فرماں‌آنی	پست سازمانی
عضو هیأت علمی	۱۳	مریبی	۸۲/۹	۱۷۰	۶/۳
مدیر گروه	۱۲۲	استادیار	۱۰/۲	۲۱	۵۹/۵
معاونت	۴۴	دانشیار	۶/۸	۱۴	۲۱/۵
	۲۶	استاد			۱۲/۷
سابقه خدمت	فرماں‌آنی	سن	درصد	فرماں‌آنی	پست سازمانی
۵-۱	۲	۳۰-۲۰	۲۶/۸	۵۵	۱
۱۰-۵	۸۴	۴۰-۳۰	۲۰	۴۱	۴۱
۱۵-۱۰	۶۳	۵۰-۴۰	۲۰	۴۱	۳۰/۷
۲۰-۱۵	۴۸	۶۰-۵۰	۱۰/۲	۲۱	۲۳/۴
	۸	بالاتر از ۶۰			۳/۹
۲۵-۲۰	فرماں‌آنی	جنسیت	۱۲/۷	۲۶	درصد
۲۵	۱۵۳	مرد	۱۰/۲	۲۱	۷۴/۶
بالای ۲۵	۵۲	زن			۲۴/۹

جدول شماره ۲ - ضرایب پایایی خرده مقیاس های پرسشنامه

ضرایب آلفا کرونباخ	
۰/۹۴	کارکردهای دانشگاه (۲۰ گویه)
۰/۸۸	توسعه رشته ها (۱۴ گویه)
۰/۷۶	مقبولیت و مشروعيت دانشگاه (۲۳ گویه)
۰/۷۳	ضریب آلفا کل

یافته های تحقیق

بر اساس سؤالات تحقیق، نتیجه به دست آمده گزارش می شود. برای هر سؤال فراوانی پاسخ ها و میانگین ها گزارش شده است.

سؤال اول تحقیق: وضعیت نگرش اعضای هیأت علمی درباره توسعه رشته ها چگونه است؟

یافته های مربوط به این پرسشنامه در جدول شماره ۳ آمده است.

جدول شماره ۳. شاخص های توصیفی میانگین، انحراف استاندارد، درصد و فراوانی مؤلفه توسعه رشته ها

میانگین	اصلانه ندرت	بسیار زیاد تا زیاد	جو دانشگاه	میانگین	اصلانه ندرت	بسیار زیاد تا زیاد	توسعه رشته ها
۳/۴۸۷	% ۱۹/۵	۵۲/۲ %	درصد	۱/۳۷۵	% ۲۱	% ۴۴/۴	۶
	۴۰	۱۰۷	فراوانی		۴۳	۹۱	فراوازی
۳/۲۵۳	% ۲۵/۸	% ۴۰/۵	درصد	۱/۶۷۸	% ۴۷/۸	% ۲۰/۵	درصد
	۵۳	۸۳	فراوانی		۹۸	۴۲	فراوازی
۳/۶۴۸	% ۱۵/۷	۵۷/۶ %	درصد	۱/۰۷۳	% ۳۲/۷	% ۳۲/۱	درصد
	۳۲	۱۱۸	فراوانی		۶۷	۶۶	فراوازی

۱. توجه یکسان مدیریت به رشد همه رشته ها

۲. توجه یکسان به همه رشته های دانشگاه به یک میزان

۳. بیروی از یک فرایند توسعه ای یکسان و همگام در همه گروه های آموزشی

۳/۴۵۸	% ۱۹/۵	۴۵/۴ %	درصد	۱۲. اصلاح دیدگاه و توجه بیشتر به رشته‌های علوم انسانی	/۸۴۸ ۳	۱۴/۷ %	% ۶۴/۴	درصد	۴. توجه به ایجاد و تقویت رشته‌های کاربردی متناسب با پتانسیل خوزستان
	۴۰	۹۳	فراوانی			۳۰	۱۳۲	فراوانی	
۳/۲۰۵	% ۳۳/۱	% ۴۰/۵	درصد	۱۳. حذف رشته‌های بدون کاربرد در دانشگاه	/۷۰۲ ۳	۱۲/۲ %	% ۵۹/۱	درصد	۵. ایجاد و تقویت رشته‌های متناسب با آمیش سرزمین
۳/۶۶۳	۶۸	۸۳	فراوانی	۱۴. توسعه تحصیلات تکمیلی در دانشگاه	/۶۳۳ ۳	۱۷/۱ %	% ۵۴/۱	درصد	۶. توجه به غنی تر کردن گروههای پیشرو و موفق در دانشگاه
	% ۱۱/۲	۵۶/۶ %	درصد			۳۵	۱۱۱	فراوانی	
۳/۴۴۷				کل مؤلفه	/۵۳۱ ۳	۲۳/۴ %	% ۵۴/۶	درصد	۷. توجه به تقویت گروههای ضعیف و کم برخوردار در دانشگاه
						۴۸	۱۱۲	فراوانی	
					/۶۸۷ ۳	% ۷/۴	% ۵۹	درصد	۸. توجه به رشته‌های آزمایشگاهی و کاربردی با بازده کوتاه مدت
						۱۵	۱۲۱	فراوانی	
								فراوانی	

نتایج، حاکی از آن است که ۶۰ درصد اعضای هیأت علمی توجه به رشته‌های کاربردی متناسب با نیاز استان و رشته‌های مورد نیاز متناسب با آمیش سرزمین را در اولویت می‌دانند و بیش از ۵۴ درصد آنها بر ضرورت توجه همزمان به رشته‌های مطرح و پیشرو و همین طور رشته‌های ضعیف و کم برخورده، تأکید می‌کنند. بیشترین مقدار میانگین (۳/۸۴۸) به گویی "توجه به ایجاد و تقویت رشته‌های کاربردی متناسب با پتانسیل خوزستان" و کمترین مقدار میانگین (۲/۶۷۸) به گویی "اختصاص منابع به همه رشته‌های دانشگاه به یک میزان" تعلق دارد.

سؤال دوم تحقیق: وضعیت نگرش اعضای هیأت علمی درباره کارکردهای دانشگاه چگونه است؟

گزارش توصیفی این بخش در جدول شماره ۴ مشاهده می‌شود.

جدول شماره ۴. شاخص های توصیفی میانگین، انحراف استاندارد، درصد و فراوانی مؤلفه کارکردهای دانشگاه

میانگین	اصلاً تابه ندرت	بسیار زیاد تا زیاد		کارکردها	میانگین	اصلاً تابه ندرت	بسیار زیاد تا زیاد		کارکردها
۲/۸۸۸۲	% ۳۳/۲	۲۲/۹		درصد	/۴۵۳	۵۸/۶	% ۱۲/۲		۱. نقش و مشارکت تأثیرگذاری در حل مسائل منطقه ای و بین المللی دارد.
	۶۸	۴۷	فراوانی			۲	۱۲۰	۲۵	فراوانی
۲/۴۵۸	% ۵۸/۱	% ۹/۷		درصد	/۸۰۹	۴۲/۴	% ۲۳/۴		۲. در ارائه راه حل برای مسائل بومی و استانی خود، نقش فعالی ایفا می کند.
	۱۱۹	۲۰	فراوانی			۲	۸۷	۴۸	فراوانی
۲/۲۹۷	۶۴/۹	% ۸/۳		درصد	/۱۸۵	۲۲/۹	% ۳۷/۶		۳. در سیاست ها و رفتارهای سازمانی خود و اعضا بر وجه اخلاقی بودن تاکید می کند.
	۱۳۳	۱۷	فراوانی			۳	۴۷	۷۷	فراوانی
۲/۷۱۲	% ۴۳/۴	% ۲۰/۵		درصد	/۰۲۹	۲۳/۴	% ۲۶/۳		۴. در تربیت اخلاقی و رشد خصوصیات پسندیده انسانی دانش آموختگان، عملکرد موفقی داشته است.
	۸۹	۴۲	فراوانی			۳	۴۸	۵۴	فراوانی
۲/۴۹۲	% ۴۹/۷	% ۷/۸		درصد	/۰۳۱	۱۱/۷	% ۵۵/۶		۵. رسالت اصلی خود را آموزش علم به مقاضیان می داند.
	۱۰۲	۱۶	فراوانی			۳	۲۴	۱۱۴	فراوانی
۲/۸۵۸	% ۳۴/۱	% ۱۹		درصد	/۱۲۲	۶۲/۵	% ۱۲/۷		۶. به عنوان محلی برای تبادلات علمی مطرح جهان شناخته شده است.
	۷۰	۳۹	فراوانی			۳	۱۲۸	۲۶	فراوانی
۳/۰۸۲	% ۲۶/۹	۳۳/۶		درصد	۱/۸۸۲	۳۵/۷	% ۲۳/۹		۷. کوشیده است

	٪	%	فرموده	کاربردی بیشتر مورد تأکید دانشگاه است.	۲	٪	%	فرموده	چگونه باد گرفتن و روش اندیشیدن را باد دهد.
۲/۰۴۸	% ۲۲/۴	۲۷/۹ %	درصد	۱۸. در تولید و انتشار مقالات علمی معتبر سهم قابل قبولی دارد.	/۱۵۶ ۳	% ۲۰	% ۳۲/۲	درصد	به، استانداردهای کمی و کیفی آموزش در حد مطلوبی توجه می کند
	۴۶	۵۹	فرموده			۴۱	۶۶	فرموده	
۲/۴۳۹	% ۵۶/۵	% ۱۰/۳	درصد	۱۹. پژوهش‌های دانشگاه، نقش مؤثری در روند تحولات علمی داشته است.	/۹۷۰ ۲	% ۲۷/۸ %	% ۲۵/۴	درصد	۹. در توسعه رشته های تحصیلی به کیفیت و سودمندی آن ها توجه کافی می کند.
	۱۱۶	۲۲	فرموده			۵۷	۵۲	فرموده	
۲/۵۲۶	% ۴۸/۸	% ۱۰/۸	درصد	۲۰. پژوهش‌های دانشگاه در سطح منطقه ای و بین المللی از اعتبار بالایی برخوردارند.	/۵۷۵ ۲	% ۴۹/۸ %	% ۱۶/۱	درصد	۱۰. آموزش چگونگی حل مسائل زندگی به جوانان را در اوایلیت فعالیت- های آموزشی خود قرار می- دهد.
	۱۰۰	۲۲	فرموده			۱۰۲	۳۵	فرموده	
					/۱۷۹۸ ۲				کل مؤلفه

به استناد داده‌های این بخش، بیش از ۵۸ درصد اعضای هیأت علمی اعتقاد داشتند دانشگاه نقش تأثیر گذاری در حل مسائل منطقه‌ای نداشته و بنابراین به ندرت به عنوان محلی برای تبادلات علمی مطرح جهان شناخته شده است. بر اساس نظرات بین ۶۰ تا ۶۵ درصد اعضاء، دانشگاه در مباحث کارآفرینی و شکستن مرزهای دانش نقش موفقی نداشته و بیش از ۵۵ درصد آنها معتقدند دانشگاه، رسالت اصلی خود را آموزش علم به مقاضیان می-داند. در این بخش، بیشترین مقدار میانگین (۳/۵۳۱) به گویه "آموزش علم به مقاضیان به عنوان رسالت اصلی"؛ و کمترین مقدار میانگین (۲/۲۹۷) به گویه "موققیت در شکستن مرزهای دانش و خلق علوم جدید" تعلق دارد.

سؤال سوم تحقیق: وضعیت نگرش اعضای هیأت علمی درباره مقبولیت و مشروعيت دانشگاه چگونه است؟

در جدول شماره ۵ گزارشی از داده های توصیفی مربوط به این پرسش ذکر شده است.
جدول شماره ۵. شاخص های توصیفی میانگین، انحراف استاندارد، درصد و فراوانی مؤلفه مقبولیت و مشروعيت دانشگاه

میانگین	اصلاً تا به ندرت	بسیار زیاد تا زیاد		مقبولیت و مشروعيت دانشگاه	میانگین	اصلاً تا به ندرت	بسیار زیاد تا زیاد		مقبولیت و مشروعيت دانشگاه
۱۲۴۸ ۳	% ۲۵/۹	% ۲۸/۳	درصد	۱۳. حاکمیت و دولت، دانشگاه را به عنوان یک سرمایه منطقه‌ای می‌دانند	۳/۴۷۳	% ۱۲/۲	% ۴۹/۷	درصد	۱. در بین مردم، شهر و استان از مقبولیت بالایی برخوردار است.
	۵۳	۵۸	فراوانی			۲۷	۱۰۲	فراوانی	
۱۲۶۳ ۲	% ۶۶/۸	% ۶/۹	درصد	۱۴. ارکان جامعه تلاش می‌کنند در این دانشگاه سرمایه‌گذاری کشند.	۳/۴۶۸	% ۱۲/۲	% ۴۹/۷	درصد	۲. در منطقه جنوب غرب از مقبولیت بالایی برخوردار است.
	۱۳۷	۱۴	فراوانی			۲۷	۱۰۲	فراوانی	
۱۱۸۵ ۲	۶۷/۳ %	% ۶/۹	درصد	۱۵. سیاست های رقابتی در نظام آموزش عالی به نفع این دانشگاه بوده است.	۳/۴۵۸	% ۱۷/۱	% ۴۸/۲	درصد	۳. دانش آموختگان بسیاری مقاضی جذب به عنوان هیأت علمی در دانشگاه هستند.
	۱۳۸	۶۳	فراوانی			۳۵	۹۹	فراوانی	
۱/۷۲۶ ۳	% ۵۹/۵	% ۱۲/۲	درصد	۱۶. قوانین و دستورات محدودیت ساز، مانع موفقیت دانشگاه بوده است.	۴/۰۴۸	% ۷۳/۲	% ۴/۴	درصد	۴. نخبگان علمی از این دانشگاه به شهرها و دانشگاه های دیگر مهاجرت می‌کنند.
	۱۲۲	۲۵	فراوانی			۱۵۰	۹	فراوانی	
۱/۹۰۵ ۲	% ۲۹/۷	% ۲۳/۴	درصد	۱۷. سطح رقبابت علمی اعضای هیأت علمی دانشگاه، مثبت و سازنده است.	۳/۲۰۹	% ۱۵/۶	% ۳۱/۷	درصد	۵. ادر رشته های زیادی از حسن شهرت علمی و تخصصی برخوردار است.
	۶۱	۴۸	فراوانی			۳۲	۶۵	فراوانی	
۱/۹۱۲ ۲	۳۳/۲ %	% ۲۸/۳	درصد	۱۸. اعضای هیأت علمی شأن و جایگاه اجتماعی خود را بالا و مثبت ارزیابی می-کنند.	۳/۰۵۸	% ۲۱	% ۲۳/۹	درصد	۶. ارزیابی دانش آموختگان دانشگاه از آن، مثبت و رضایت بخش است.
	۶۸	۵۸	فراوانی			۴۳	۴۹	فراوانی	
۱/۸۷۸ ۲	% ۳۵/۶	% ۲۴/۴	درصد	۱۹. اعضای هیأت علمی در رایزنی با منزلت علمی	۳/۱۵۶	% ۲۴/۴	% ۱۹	درصد	۷. دانشگاه از فراوانی
	۷۳	۵۰	فراوانی			۵۰	۳۹	فراوانی	

				سازمان ها و صنایع و بازاریابی علمی از توانایی خوبی برخوردارند.					بالایی برای انتخاب علاقه- مندان به تحصیل در آموزش عالی برخوردار است.
۱۶۴۸ ۳	۵۸/۶ ٪	% ۹/۳	درصد	۲۰. طولانی بودن و زمان بر بودن طرح های پیشنهادی، صنایع و سازمان ها، مانع تلاش بیشتر اعضای هیأت علمی است.	۲/۷۸۰	% ۳۸	% ۱۴/۶	درصد	۸. دانشگاه توائسته با توجه به گرایش صنایع به روزآمد نمودن خود، سطح تعامل خود با آنها را توسعه دهد.
	۱۲۰	۱۹	فراوانی			۷۸	۳۴	فراوانی	
۱۲۵۱ ۲	% ۶۳/۹	% ۸/۸	درصد	۲۱. دانشجویان این دانشگاه تعامل و ارتباط خوبی با صنایع دارند.	۲/۸۴۳	% ۳۷	% ۲۰/۹	درصد	۹. مقبولیت کافی در بین صنایع و سازمان ها و ادارات دارد
	۱۲۱	۱۸	فراوانی			۷۶	۴۳	فراوانی	
۱/۷۰۲ ۲	% ۴۶/۴	% ۱۹	درصد	۲۲. اعضای هیأت علمی به انجام پروژه- های عملیاتی دشوار علاقه مند هستند.	۳/۰۳۴	% ۲۱/۹	% ۲۳/۹	درصد	۱۰. پاسخگویی دانشگاه به تعهدات خود در قبال سازمان ها رضایت بخش است.
	۹۵	۳۹	فراوانی			۴۵	۴۹	فراوانی	
۱۴۸۲ ۳	۴۷/۳ ٪	% ۱۱/۷	درصد	۲۳. در مقایسه با شخص های ملی و بین المللی، مقبولیت علمی این دانشگاه پایین است.	۲/۵۷۵	% ۴۵/۴	% ۱۰/۸	درصد	۱۱. در اطلاع رسانی به جامعه از تولیدات علمی خود موفق بوده است.
	۹۷	۲۴	فراوانی			۹۳	۲۲	فراوانی	
۱/۱۳۲ ۳	کل مؤلفه				۳/۴۸۲	% ۱۳/۷	% ۴۴/۸	درصد	۱۲. مدیریت دانشگاه همیشه دچار روزمرگی بوده است.

بیش از ۶۷ درصد اعضاء اعتقاد دارند سیاست های رقابتی آموزش عالی از جمله رتبه- بندی ها به نفع دانشگاه نبوده است. بر اساس نظر ۷۰ درصد اعضاء، دانشجویان نیز ارتباط خوب و مؤثری با صنایع و بیرون دانشگاه ندارند. اما از نظر بیش از ۵۰ درصد اعضاء، دانشگاه در خصوص تعهدات خود به جامعه و صنایع مثبت عمل کرده، و به اعتقاد ۵۶ درصد اعضاء، دانش آموختگان ادراک خوبی از دانشگاه محل تحصیل خود دارند و دانشگاه از منزلت بالایی در بین متقاضیان ادامه تحصیل برخوردار است. در این مؤلفه، بیشترین میانگین (۴۰/۴۸) به گویه "مهاجرت نخبگان علمی از این دانشگاه به شهرها و دانشگاه های دیگر" و کمترین

میانگین (۲/۱۸۵) به گویه "سودمند بودن سیاست‌های رقابتی در نظام آموزش عالی به نفع دانشگاه" تعلق دارد.

اعتبار بخشی یافته‌های بخش کمی از طریق مصاحبه گروه کانونی

در این مرحله از پژوهش، محقق به منظور اعتبار بخشی یافته‌های بخش کمی و تقویت امکان دستیابی به اتفاق نظر برای نقشه مفهومی، با ۸ نفر از پیشکسوتان و خبره‌های دانشگاه مصاحبه گروهی انجام داد. تجزیه و تحلیل برخی از نتایج این بخش در جدول شماره ۷ آمده است.

جدول شماره ۷- تحلیل نتایج بخش مصاحبه کانونی و مقایسه با نتایج بخش کمی

نتیجه مقایسه	نمونه متن مصاحبه گروه کانونی	بیشترین درصد گویه های پرسشنامه	مؤلفه
تأیید	"...از نظر من توسعه رشته‌های دانشگاهی نباید یکسان باشد. توسعه بر اساس امکانات خودمان و نیاز جامعه باید باشد. من فکر می کنم به رشته‌های باید به صورت کاربردی فکر کنیم که عملیاتی شود و ایده آل گرا... نباشم. من قائل به توسعه یکسان همه رشته‌ها به یک میزان نیستم...." (عضو شماره ۲)	توجه به رشته‌های متناسب با آمایش سرزمین (۶۰ درصد) توجه و تقویت رشته‌های کاربردی استان (۶۴ درصد)	توسعه رشته‌ها
عدم تأیید	"...تمام اهداف رشته مهندسی این‌ها هستند: تأمین رفاه، اینمی افراد جامعه، استفاده بهینه از مواد و انرژی، حفظ محیط زیست پایدار. نگاه کنید تمام این اهداف مهندسی به نوعی با علوم انسانی و انسان سروکار دارد...." (عضو شماره ۴)	توجه به رشته‌های مهندسی کشاورزی و علوم پایه (۵۹ درصد)	
عدم تأیید	تأکید اعضا بر ضرورت رشته‌های کاربردی متناسب با نیاز استان، فارغ از مقطع آن بود. به این معنا که حتی اگر رشته‌ای در مقطع کارشناسی، متناسب با نیاز استان باشد، بر تحصیلات تکمیلی ارجحیت دارد.	توسعه تحصیلات تکمیلی (۵۶ درصد)	
تأیید	"...یعنی اگر قرار باشد در این عالم هستی چیزی بتواند مشکل گشایی کند، آن چیز دانش است. این که دانشگاه بخشی به نام ارتیاط با صنعت را دارد به خاطر این است که وظیفه مشکل گشایی را برای خود در نظر می گیرد. نه این که به خاطر ویزگی قابلیت تولید ثروت آن باشد. مشکل گشایان بودنش دانشگاه در کتاب مسئولیت اجتماعی اش قرار می گیرند... یعنی کسی که دانشمند است احساس مسئولیت می - کند و باید برود حل مشکل کند. مسائل و مشکلات جامعه اش را بشناسد و سعی کند برای برطرف کردن آن راه دهد...." (عضو شماره ۱)	دانشگاه نقش تأثیرگذاری در حل مسائل منطقه به ندرت دارد (۵۸ درصد)	کارکرد های دانشگاه
عدم تأیید	استادان بخش گروه کانونی با این مورد تا حدی مخالف بودند و اعتقاد داشتند توجه به کارکردهای فرهنگی و تربیتی در دانشگاه مورد غفلت واقع شده است و بر برخی حوزه‌های تجاری سازی و کار آفرینی بدون توجه به وجود زیر ساخت‌های لازم برای رفتن به سمت مأموریت‌های جدید، پاکشاری می شود.	در تربیت اخلاقی و رشد خاصیات پسندیده انسانی دانش آموختگان خود، عملکرد موفقی داشته است (۵۰ درصد)	کارکرد های دانشگاه
تأیید	"...دانشگاه از اولی که ایجاد شده برای توسعه علم و دانش بوده و باید آن را حفظ کند. اگر می خواهد کار جدیدی انجام دهد باید سازمان و تشکیلات جدید برای آن بوجود آورد. باید سازوکار جدید ایجاد کند نه اینکه یک بار جدید بر دوش دانشگاه بگذاریم. دانشگاه می تواند تشکیلاتی درست کند که برایش تجاری سازی کند، بین	رسالت اصلی خود را تربیت و آموزش علم به متاقاضیان (۵۵ درصد)	

		الملی سازی کند، شرکت درست کند. ادم متناسب با آن مأموریت ها استخدام کند..." (عضو شماره ۶)	
تأیید		"...مفهوم تجاري سازی باعث شده دانشگاه ها برخی رشته ها را حذف کنند به قیمت این که از طریق آنها نمی شود در آمد زایی با تجاري سازی کرد. بنابراین این حس ایجاد می شود که دانشگاه ها بهتر است به جای این که دانشگاه جامع باشند دانشگاه صنعتی شوند. چون واقعاً دیگر جایی برای رشته های علوم انسانی نیست. از نظر من اگر دانشگاه می خواهد برای رسیدن به توسعه، بین رشته ها اولویت بندی کند باید این اولویت بندی بر اساس تفاوت رشته ها باشد و گزنه اهداف دانشگاه کاملاً یک جانبه، متعصبانه و در راستای پیشرفت رشته های خاص می شود که این منجر می شود دانشگاه در آینده تبدیل به یک دانشگاه صنعتی شود..." (عضو شماره ۵)	دانشگاه نتوانسته در ایفای کار کرد کارآفرینی، موفق عمل کند (۶۰ درصد) دانشگاه نتوانسته در شکستن مزه های داشت فعال عمل کند (۶۵ درصد)
تأیید		"...به نظر من صنایع و سازمان ها اعتقاد ندارند دانشگاه متولی آموزش و پژوهش باشد. صرفاً همان اجبار است. خود شرکت هم به این فهم نرسیده که بایستی کار پژوهشی انجام دهد. صرفاً می خواهند کار را سنتی انجام دهند. دانشگاه در این مقوله جایگاه و نقش خاصی را ندارد. باور به آموزش و پژوهش در جامعه ما تقویت نشده است..." (عضو شماره ۵)	پژوهش های دانشگاه نتوانسته نقش تأثیرگذاری در روند تحولات علمی داشته باشد (۵۶ درصد)
عدم تأیید		یکی از استادان گروه کاتونی که جزو مدیران کلیدی دانشگاه هستند و در جلسات درخواست انتقالی استادان حضور دارند این گونه اعتقاد داشتند که برای مثال در طول دو سال ده عضو هیأت علمی درخواست انتقالی داشتند و این نشان دهنده این است که نسبت درخواست انتقالی بالا است بنابراین این یافته با پاخته بخش کمی هم راست نیست.	به ندرت نخبگان علمی به دانشگاه ها و شهرهای دیگر مهاجرت می کنند (۷۰ درصد)
عدم تأیید		"...دانش آموختگان دانشگاه وارد بازار کار و صنایع و سازمان ها می شوند... این که این افراد چه تصویری نسبت به استادان و دانشگاه خود دارند در نحوه تعامل و ارتباط برقرار کردن با دانشگاه تأثیر می گذارد. اگر دانشگاه نمی تواند با صنایع ارتباط برقرار کند یک علیش می تواند همین باشد که نیروهای صنایع تصور خوبی از دانشگاه خود ندارند..." (عضو شماره ۴)	تا حدودی درک دانش آموختگان از دانشگاه خود مثبت است (۵۶ درصد)
تأیید		"....اگر تصور می شود که صنایع و سازمان ها تمایلی به برقراری ارتباط با دانشگاه ندارند شاید به خاطر کم کاری دانشگاه نسبت به تعهدات خودش به صنایع بوده است. اما به نظر من دانشگاهیان چون علمی و آکادمیک و تخصصی کار انجام می - دهند در تعهدات خودشان به بیرون پایبند بوده و هستند" (عضو شماره ۴)	تا حدودی دانشگاه توانسته به تعهدات خود به بیرون موفق عمل کند (۵۰ درصد)
تأیید		"...مشکل دیگر نگاه محیط خارجی به دانشگاه آن ها این دید را به دانشگاه دارند که دانشگاه هم یک سازمان اجرایی است. به نظر می رسید ارکان جامعه هیچ تقاضا نیستند بین دانشگاه با سایر سازمان ها قائل نیستند و هیچ گونه تلاشی صورت نمی گیرد تا به دانشگاه کمک کنند. حالا این کمک حتماً نباید مالی باشد حمایت های دیگری هم می تواند صورت گیرد..." (عضو شماره ۴)	ارکان جامعه به ندرت تلاش می کنند در دانشگاه سرمایه گذاری کنند (۶۶ درصد)
تأیید		"...نگاه وزارت علوم به همه دانشگاه ها یکسان است. در صورتی که شما نمی توانید با توجه به نیازی که در منطقه است دانشگاه ما را با یقین مقایسه کنید. همه یک جور تصمیم گیری می کنند؛ چون سیاست ها از بالا به پایین دیگرته می شود. و"	سیستم های رقابتی به نفع دانشگاه نبوده (۶۷ درصد)
تأیید		"...دانشگاه خیلی در تلاش است که با بیرون ارتباط برقرار کند. دانشکده ها هم بنا بر ماهیتشان به نحو مقتضی با جامعه ارتباط برقرار می کنند. ما خیلی مشتاق هستیم با بیرون ارتباط برقرار کنیم اما آن ها تمایل زیادی برای برقراری ارتباط ندارند..." (عضو شماره ۷)	به ندرت طولای بودن و زمان بر بودن طرح ها مانع تلاش استادان می شود (۵۸ درصد)
تأیید		"...در درون دانشگاه و آینین نامه های آن هیچ بندی وجود ندارد که برای ارتقاء و دانشجویان تعامل خوبی	

	کسب مرتبه علمی، عضو هیأت علمی یا دانشجو مجبور شود بپرون و صنایع ارتباط برقرار کند. در دانشگاه، استادان بنا بر صفت شخصی خودشان که دوست دارند فعال باشند با بپرون ارتباط برقرار می‌کنند که تعداد این گونه استادان خیلی محدود است. دانشجویان هم ارتباطشان با بپرون محدود شده به بخش اجرایی پایاننامه هایشان...” (عضو شماره ^(۳))	با صنایع ندارند (۰) درصد)	

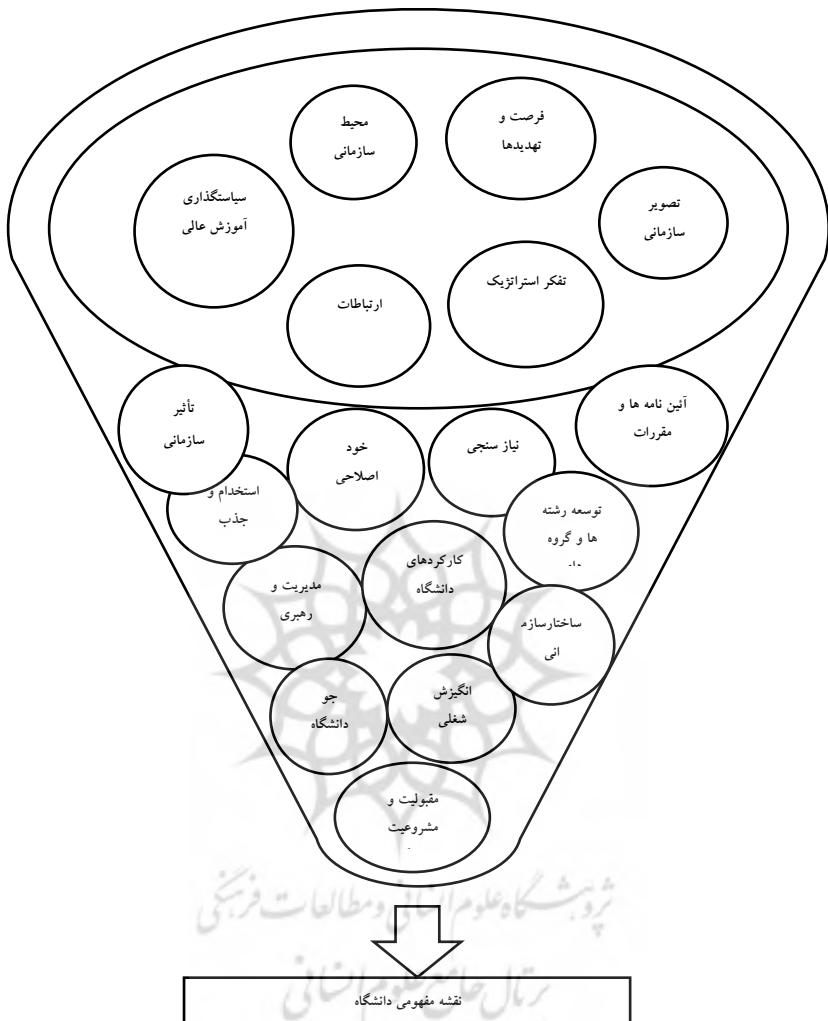
بحث و نتیجه گیری

باور و ادارکات اعضای هیأت علمی در باره محل کار خود بسیار در عملکرد و خروجی کار او اثر خواهد داشت. لذا در این پژوهش سعی شده است تا نگرش اعضای هیأت علمی دانشگاه در سه حوزه ذکر شده، شناسایی شده تا امکان ارائه یک نقشه مفهومی بر اساس این ادراکات، فراهم شود. توسعه نظام آموزش عالی مبتنی بر نیازهای محلی- منطقه‌ای در نظام آموزش عالی ما یک ضررورت محسوب می‌شود و می‌بایست به صورت هدفمند و نظام مند پیش رود. اعضای هیأت علمی اعتقاد داشتنند بیشتر باید متناسب با نیاز و پتانسیل استان و آمایش سرزمهین به رشتہ‌ها اهمیت داده شود و نباید به همه رشتہ‌ها به یک میزان منابع اختصاص داده شده و در مقایسه با رشتہ‌های علوم انسانی، از رشتہ‌های مهندسی و علوم پایه حمایت بیشتری به عمل آید. یافته‌های بخش کانونی هم در راستای نتایج بخش کمی بود. استادان گروه کانونی اعتقاد داشتنند باید بینیم نیاز منطقه چیست و متناسب با نیاز استان و منطقه رشتہ‌های کاربردی را بها دهیم؛ اختصاص منابع به همه رشتہ‌ها به یک میزان درست نیست. نتایج تحقیق Mehralizadeh, Sepasi & Omidiyan (2005), Mahmoudi & Khademi Kale lo (2016), Samari & Gerai (۲۰۱۲) همخوان با یافته‌های این بخش کمی است. مهم‌ترین یافته‌ها در بخش کمی حاکی از آن بود که کارکرد کارآفرینی دانشگاه مطلوب نیست. دانشگاه نتوانسته در شکستن مرزهای دانش نقش فعالی داشته باشد و نقش چندان تأثیرگذاری در حل مسائل منطقه و تحولات علمی نداشته است. اما درصد بالایی اعتقاد داشتنند دانشگاه رسالت اصلی اش را آموزش علم به متقاضیان می‌داند و می‌توان چنین استدلال کرد که از نظر پاسخ دهنده‌گان در بخش کمی، کارکرد آموزشی اهمیت بیشتری داشته است. یافته‌های به دست آمده در بخش کانونی در برخی موارد هم راستا با نتایج بخش کمی است. در باره پژوهش‌های صورت گرفته در دانشگاه، گروه کانونی اعتقاد داشتنند که چون اغلب اعضای هیأت علمی، قادر تجربه مدیریتی هستند، با مسائل پژوهش دانشگاه به صورت دقیق آشنا نیستند و شاید فقط پژوهش در دانشکده خودشان را ملاک پاسخگویی خود قرار داده‌اند. به همین خاطر تعداد زیادی از آنان اظهار داشته‌اند که پژوهش‌های دانشگاه در روند تحولات علمی جامعه نقش

چندانی ندارد. در صورتی که به باور استادان گروه کانونی، پژوهش‌های برخی از گروه‌های آموزشی دانشگاه شهید چمران اهواز، در حد زیادی محل رجوع و مرجع پژوهشگران سطح کشور قرار می‌گیرد. یافته‌ها در بخش کمی در خصوص کارکرد اجتماعی با نتایج پژوهش‌های Farasatkahah (2013)., Altabakh (1998)., Abbasi, Etzkowitz (2003) Gholipour & Piran nejad (2007)., Bagheri majd & Falah faramarzi (2017)., Yamani dozi sorkhabi & Samari (2010)., Delaware University (2012)., Naderi (2015)., Kao & Hung (2006)., Farasatkahah (2013)., Altabakh (1998)., Abbasi et al (2007)., Hasanzadeh barani & Salehi Omran (2016)., Ejtehadi, Naderi (2015), در خصوص کارکرد پژوهشی با نتایج پژوهش Ghorchian, Jafari & Shafizadeh (2011)., Naderi (2015), Hafezi, Ekrami, Ghorchiyan & Sarmadi (2015)., Kohen, et al (2009)., Willkinson & Young (2002)., Bok (2003)., Plewa & Quester (2005)., Richardson, Bracco, Patrick & Finney (1998)., Fakoor (2006)., Naderi (2015) همخوان است.

یافته‌های بدست آمده در بخش کمی حاکی از آن است که دانشگاه در بین عوام و جامعه مقبولیت دارد؛ اما در بین صنایع و سازمان‌ها حالت بینابینی دارد. دانشگاه در برخی رشته‌ها دارای حسن شهرت است و تا حدی درک دانش آموختگان از محل تحصیل خودشان مشتبث است و دانشگاه تا حدودی به تعهدات خودش به صنایع و سازمان‌ها پایبند است. سیاست‌های رقابتی به نفع دانشگاه نبوده، طولانی بودن طرح‌ها مانع تلاش اعضای هیأت علمی می‌شود و دانشجویان تعامل خوبی با صنایع ندارند. یافته‌هایی به دست آمده از بخش گروه کانونی هم در خصوص و تأیید نتایج بخش کمی بوده است. استادان اعتقاد داشتند بحث مقبولیت و مشروعیت دانشگاه یک ارتباط دو طرفه است که از یک سو دانشگاه و دانشگاهیان دخالت دارند و طرف دیگر آن جامعه، صنایع و وزارت علوم و ... است. دانشگاه باید ساختاری را طراحی و یا در آئین‌نامه‌های ارتقا مواردی را تعبیه کند که استادان مجبور شوند پژوهش‌های برون سازمانی داشته باشند و فعالیت کنند. از طرف دیگر تعهدی که استادان به صنایع و سازمان‌ها می‌دهند باید به نحو احسن عملی شود؛ مدیریت دانشگاه هم باید نگاه توسعه‌ای داشته باشد و زمینه ارتباط دانشگاه با جامعه و صنایع را فراهم کند. طبق نتایج در هر دو بخش کمی و کیفی، صنایع و سازمان‌ها اعتقاد و باوری به دانشگاه ندارند و ترجیح می‌دهند از بیرون و مرکز کشور مشاورانی بیاورند. ممکن است به این علت باشد که دانش آموختگان دانشگاه اگر تصور و ادراک مثبتی از دانشگاه نداشته باشند؛ وقتی وارد بازار کار و صنایع می-

شوند، دانشگاه خودشان را وارد عرصه‌های پژوهشی خود نمی‌کنند. صنایع، این گونه باور دارند که دانشگاهیان صرفاً کار نظری انجام می‌دهند و کاربردی عمل نمی‌کنند وقتی استادان کار پژوهشی نکنند، سطح دانشگاه از نظر علمی و رتبه ای پایین می‌آید و نتیجه، آن می‌شود که مرجعیت تخصصی دانشگاه افت کرده و میزان متقاضی جذب هیأت علمی و متقاضی تحصیل در دانشگاه پایین خواهد آمد. سیاست‌های کلان دولت هم به نفع دانشگاه نبوده است. یافته‌های بدست آمده در خصوص مرجعیت تخصصی و علمی با نتایج پژوهش Farasatkahah (۲۰۱۱), Jonz (2006), Sharif & Shabgo monsef (۲۰۱۳), Farasatkahah (2010) در خصوص تعامل صنایع و سازمان‌ها با نتایج پژوهش‌های Araste & Fazeli (2011), Abbasi, et al (۲۰۰۷) نتایج پژوهش‌های Javedani (2014), Ghahremani (۲۰۱۴) و در خصوص سطح مشارکت اعضای هیأت علمی در تولیدات علمی با نتایج پژوهش‌های Madhooshi et al (2009), Azar, Gholamrezaee, Danaeifard, & Khodad Hosseini, (2013), Ziyari, Ghods, Rashidipour, Bozorgi & Baba Mohammadi (۲۰۱۶) در خصوص سیاست‌های کلان حکومتی و دولتی با نتایج پژوهش Farasatkahah & Maniee (2014), Farasatkahah (2013), Watts (۱۹۹۲) همخوانی دارد. در جمع بندی از یافته‌های به دست آمده از بخش کمی و بخش گروه کانونی علاوه بر چهار مفهوم کارکرد دانشگاه، جو، توسعه رشته‌ها و مشروعيت دانشگاه، عوامل مهم دیگری شناسایی شدند که در ارائه نقشه مفهومی پیشنهادی برای دانشگاه بسیار مهم و کارگشا خواهند بود. این عوامل که در شکل ۱ نشان داده شده‌اند و می‌توانند به عنوان پیشنهادهای تحقیق هم مورد استفاده قرار گیرند، عبارتند از: ۱. سیاست گذاری آموزش عالی (استقلال دانشگاه‌ها)، ۲. محیط سازمانی (فرصت‌ها و تهدیدها)، ۳. ارتباطات (درون دانشگاه-صنعت با دانشگاه)، ۴. تفکر استراتژیک (مدیران دانشگاه، و سازمان‌ها)، ۵. تصویر سازمانی (بین اعضا و در محیط بیرون)، ۶. تأثیرسازمانی (در عرصه‌های ملی، بین المللی و منطقه‌ای)، ۷. خود اصلاحی (اصلاح مأموریت‌های سنتی دانشگاه)، ۸. نیاز سنجی (رشته‌های مورد نیاز و کاربردی استان)، ۹. آئین نامه‌ها و مقررات دانشگاهی (اصلاح آئین نامه‌های استخدام، جذب و ارتقاء، فعالیت‌های علمی)، ۱۰. اصلاح ساختار سازمانی سنتی (فراهم شدن زمینه‌های ارتباط دانشگاه با بیرون، و کارکردهای کارآفرینی و تجاری سازی)، ۱۱. انگیزش شغلی (ایجاد مکانیزم‌های تشویق و نهادینه کردن اعتماد سازمانی)، ۱۲. مدیریت و رهبری.

شکل ۱- عوامل مؤثر بر شکل گیری نقشه مفهومی دانشگاه

این عوامل در یک دنیای شبکه‌ای بر روی یکدیگر اثر می‌گذارند؛ به گونه‌ای که اگر یکی از این عوامل نتواند به درستی تحقق یابد، بر تمام شبکه و کنش‌های ارتباطی آن اثر می‌گذارد. در شبکه ایجاد شده، میدانی از مبادلات ارتباطی و بر همکنش‌ها وجود دارد که نقش حیاتی در تدوین نقشه مفهومی بازی می‌کنند. این مدل را می‌توان براساس نظریه کنشگر-شبکه که مبتنی بر رهیافتی کثرت گرا است و مسائل را در شبکه‌ای از عوامل مختلف توضیح

می‌دهد، نیز تحلیل نمود. کنش‌گران در شبکه‌ای با سایر کنش‌گران مانند عاملان اقتصادی، سیاسی و اجتماعی و تکنیکی در تعامل هستند. طبق این نظریه، مسائل ساختارهایی شبکه-ای اعم از انسان، اشیاء و مکان هستند که با هم در ارتباط هستند. بنابراین می‌توان این گونه تحلیل کرد که ارائه نقشه مفهومی برای توسعه، به عنوان یک مسئله به صورت شبکه‌ای با عاملان زیادی اعم از انسانی و غیر انسانی در تعامل است. این نگاه شبکه‌ای به نقشه مفهومی، این نکته را گوشزد می‌کند که فهم عمیق از نقشه مفهومی نیازمند یک واکاوی همه جانبه و با در نظر گرفتن تمام عوامل مؤثر در آن است.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتمال جامع علوم انسانی

References:

- , (2002). Conceptual Framework for the Delta College Strategic Planning Process. Delta College. Available From www.delta college. Edu /sites /default /files /documents / imported/ concept frame strategic planning process 11205.pdf
- , (2007). Alabama state University college of education. Alabama state university. Available From [/studybest. com/db/files/images/pdf/1/101_6696747.pdf](http://studybest. com/db/files/images/pdf/1/101_6696747.pdf).
- , (2007). The conceptual Framework cedarville University. Cedarville University. Available From www. cedarville.edu/- /media/Files/PDF/About/Strategic-Plan.pdf? la= en&hash = 21B2103C8B33C35026CB17C6 AA3AEC50C6AF8786
- , (2009).The conceptual framework of Niagara University. Niagara University, Available From <https://www. niagara.edu/conceptual-framework/>.
- , (2010). The conceptual Framework South Africa University. South Africa University. Available From www.researchgate.net/publication/308089393_A_conceptual_framework_for_understanding.
- , (2011). Strategic Plan Theoretical Framework Majmah university. Majmah university. Available From m.mu. edu.sa/en/departments/strategic-planning/strategic-plan-theoretical-framework.
- , (2012). The conceptual framework Bloomsburg University. Bloomsburg University. Available From intranet. bloomu.edu/documents/coe/framework.pdf.
- , (2012). The conceptual Framework Framingham University . Framingham University. Available From www.framingham.edu/Assets/uploads/academics/colleges/education/_documents/conceptual-framework.pdf
- , (2015). The conceptual Framework Ibreo University. Ibreo University. Available From www. topuniversities.com/universities/universidad-iberoamericana-ibero.
- Abbasi, B; Gholipour, A., & Piran Nejad, A. (2007). The implications of commercialization in higher education. Quarterly journal of research and planning in higher education, 13 (46). 155-182. (in Persian).
- Abbasi, M. R; & Shirepaz Arani, A. A. (2011). Higher Education Quality Policy: Challenges and Perspectives, Quality Assurance Contest in the Academic System, Tehran University. May 2011. (in Persian).
- Altbach, P. G. (1998). Comparative higher education: Knowledge, the university and development. Hong Kong: Comparative Education Research Centre - The University of Hong Kong.
- Arasteh, H. R; & Fazeli Masoleh, S. T. (2011). Rankings and features of the world's top universities. Quarterly Journal of Engineering Education, 52 (13), ۱۰۱-۱۸۷. (in Persian).
- Asadi, M; & Maroufi, S. (2016). The Position of Centralization and Academic Independence in the Internationalization of Iran's Higher Education System, The National Conferans of Higher Education of Iran. Applied Science Center of Mazandaran University, November 26, 2016. (in Persian).

- Azar, A; Gholamrezaee, D; Danaeifard, H; & Khodad Hosseini, H. (2013). Analysis of the Challenge of Higher Education Quality in Fifth Schedule. Culture Strategy, 21, 170-141. (in Persian).
- Bagheri Majd; R, & Fallah Faramarzi, M. (2017). The Functions of the University in the View of the Supreme Leader in Iran's higher Education System, Journal of Social-Cultural Strategy, 6 (23), 30-7. (in Persian).
- Belanger, C., Mount, J., & Wilson, M. (2002). Institutional image and retention. Tertiary Education & Management, 8 (3), 217-230. (in Persian).
- Bok, D. (2003); University in Marketplace. Princeton University Press, 256. Publishers Princeton University Press Europe.
- Boor cabal, A. (1999). The Evolution of University as an Institution, Translated: Fazel Larijani, Approach, No. 23, 124-113.
- Castells, M. (2009), Communication power, Oxford University Press, New York.
- Ejtehadi, M., Ghoorochian, N., Jafari, P., & Shafizadeh, H. (2011). Dimensions and components of faculty improvement in order to provide conceptual model. Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education, 4 (17), 21-47. (in Persian).
- Etzkowitz, H. (2003), Researchgroup as Quasi-Firms: The Invention of the Entrepreneurial University, Resarch Policy, 32, pp. 109-121.Fram, E. (1982, May). Maintaining and enhancing a college or a university, Twenty-second Annual Forum of the Association for Institutional Research, (16-19 May): ERIC Reports, ED. 233 639.
- Fakor, B. (2006). An Overview of Theoretical Concepts of Commercialization of Research Results, Approach, 34 (1), 9-1. (in Persian).
- Farasatkhhah, M. (2010). Study Patterns of Higher Education and University Interactions with Other Systems of Production and Services. Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education, 57 (16). 64-40. (in Persian).
- Farasatkhhah, M. (2013). A Conceptual Framework for Future Thinking Planning in the University. Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education, 69 (19), 21-1. (in Persian).
- Farasatkhhah, M; & Maniee, R. (2014). Factors Affecting Academic Membership in Higher Education Policy Planning and Academic Planning. Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education, 4 (20), 53-21. (in Persian).
- Farazi, A., Salehi Omran, I., Alizadeh Sani, M., & Tayebi, M. R. (1396). Presentation of Conceptual Model of Strategic Planning Based on the Academic Field of Iran, Iranian Journal of Higher Education, 2 (8), 77-51. (in Persian).
- Ghahremani, M. (2014). Developing a Strategic Management Model for Iran's Higher Education. Journal of Educational Research, 29 (1), 123-141. (in Persian).
- Gharoon, M. (1994). An Analysis of the Changes in the System of Paying the Benefits of Scientific Academic Members, Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education, 40 (7 and 8), 144-105. (in Persian).
- Gregory, J. (1999). Marketing corporate image-the company as your number one product. 2nd edn. Illinois, NTC Business Books, Lincolnwood.

- Hafezi, H., Ekrami, M., Ghorchiyan, N., Sarmadi, M. R. (2015). Designing the Conceptual Model of Knowledge Commercialization in the Higher Education System from far away; Case study of Payame Noor University, Journal of Educational Sciences, Shahid Chamran University, Ahwaz, 22 (6), 215-240. (in Persian).
- Hasanzadeh Barani Kord, S., & Salehi Omran, I. (2016). Promoting the quality of human resources in higher education with an emphasis on production and manufacturing. Quarterly Journal of Human Resource Education and Development, 10 (3), 49-23. (in Persian).
- Javadani, H. (2014). Designing an Organizational Development Pattern in Iran's Higher Education Management System, Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education, 4 (20), 74-55.
- Jonz, J. (2006). Measuring the efficiency of universities: A comparison of multilevel modelling and data envelopment analysis. Bulletin of Economic Research, 58 (2), 75–104.
- Kao, Ch., Hung, H. T. (2006). Efficiency analysis of university departments: An empirical study. International Journal of Cardiology, 36 (4), 653-664.
- Landrum, R.E., Turrissi, R., & Harless, C. (1998). University image: The assessment and modeling. Journal of Marketing for Higher Education, 9(1), 53-68.
- Karamkhani., Z. (2017). University relationship with the community, professional counseling, mission and function. PhD Higher Education Management, Mazandaran University. (in Persian).
- Kaviani, H; & Nasr, A. R. (2016). Overcoming the Challenges of Iran's Higher Education Curriculum in the past decade, the National Congress of Iranian Higher Education. May 26, 1959, Applied Scientific Center of Mazandaran University. (in Persian).
- kohen, A. H., Shabani Varaki, B., & Rahimnia, F. (2009). Epistemological Beliefs of Managers and their Attitude towards Strategic Planning in Higher Education. Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education, 51, 50-27.
- Leveille, D. E.(2005); An Emerging View on Accountability in American Higher Education; CSHE, California: Berkeley, Available at: www.cshe.berkeley.edu.
- Litten, L. (1980). Mark higher education: Benefits and risks for the American academic system. J. High Educ, 51(1), 40-59.
- Madhooshi, M; Zali, M. R; & Najimi, N. (2009). Formation of Quality House in the Higher Education System (Case Study: Ph.D. Department of Public Administration Management). Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education, No. 51, 154-121. (in Persian).
- Mahmoudi, M; & Khademi Kaleh Lou, M. (2016). Pathology of the Process of Establishing New Academic Fields in Iran. Two Quarterly Journal of Higher Education Curriculum Studies, 13 (7), 215-188. (in Persian).
- Mehralizadeh, Y; Sepasi, H; & Omidian, F. (2005). Investigating the Relationship Between the Organizational Climate of the University and the Academic Membership in Academic Decisions, Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education, 11 (1), 36-1. (in Persian).

- Moaidifar, S. (2008). University functions, lecture at the meeting of the Critical Study of the Structural and Social Position of the University in Iran .at the Iranian Society of Sociology. Available on website www.khabaronline.ir/detail/1975/culture/religion. (in Persian).
- Naderi, A. G. (2015). Higher Education Production Function: Applications, Challenges and Perspectives. Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education, 3, 29-1. (in Persian).
- Naveh Ebrahim, A; Mousavi Amiri, T; Mahmoudi, H; & Ghandy, M. (2016). Knowledge Commercialization: As a Way to Promote Nongovernmental Oil Income of the University and moving toward the Third Generation University, the National Iranian Higher Education Congress. May 26, 1959, Applied Scientific Center of Mazandaran University. (in Persian).
- Plewa, C. & P. Quester (2005); Marketing Orientation in University Industry Linkages; Industry Linkages, Australian & New Zealand Marketing Academy Conference, Wellington, New Zealand, 29.1101.12.
- Razagh Marandi, H. (2014). Effective Institutional Independence of Iranian Government Universities: The Necessity of Dynamics in a Globalized Space. Quarterly journal of research and planning in higher education, 20 (4), 1-28. (in Persian).
- Richardson, C., K. Bracco, M. Patrick & J. Finney (1998); Higher Education Governance: Balancing Institutional and Market Influence; National Center for Public Policy and Higher Education, 1-26. ED 426 641.
- Samari, E., Gerai Nejad, Gh. (2013). The Position of the Concept of Higher Education in Land Management: A Guide for University Development. Quarterly of Iranian Higher Education Association, 3 (5), 142-1'V. (in Persian).
- Sharif, B; Shabgh Monsef., S. M. (2011). Reengineering attitudes in higher education system. Innovation and creativity in the humanities, 2 (1), 28-1. (in Persian).
- Terkla, D., & Pagano, M. (1993). Understanding institutional image. Res High Educ, 34(1), 11-22.
- Watts, R. (1992). "University and Public Policy. In J. Cutt & R. Dobel (Eds)". Public Purse, Public Purpose: Autonomy and Accountability in groves of academe. Halifax, Canada: The Institute for Research on Public Policy, (PP. 51-74).
- White, Sh. W. (2013). An experimentally confirmed resource planning model of services under production function uncertainties. Int. J. Production Economics, (141) 478–484.
- Wilkinson, I. F., & L. Young (2002); "On Cooperating: Firms, Relations and Networks"; Journal of Business Research, (55), 123-32
- Wilson, K.J. (2008). The Relationship of Affective Training Climate of Doctoral Counseling and Clinical Psychology Training Programs to Student Psychotherapist Affect and Professional Development. Doctoral Dissertation, Auburn University.

- Yamani Dozi Sorkhabi, M., & Samari, I. (2010). The image of Payam Noor University and its functions in students of Payame Noor University of Tehran. Iranian Journal of Higher Education, 11 (3), 37-1.) In Persian).
- Yost, M., & Tucker, S. (1995). Tangible evidence in marketing a service: The value of a campus visits in choosing a college. J. Market High Educ, 6(1), 47-67
- Zarei, M; Parsa, A; & Safaiee Moghaddam, M. (2016). Tutor Teacher Training: Higher Education or Education, Quarterly Journal of Theory and Practice in Curriculum Planning, 4 (8), 118-85. (in Persian).
- Ziyari, A; Ghods; A. A; Rashidipour; A. Majid; H. & Baba Mohammadi; H. (2016). Explaining the Factors Affecting Research from the Point of View of the Faculty Members: A Qualitative Study in Semnan University of Medical Sciences. Koomesh, 1 (19), 35-22. (in Persian).

